

วิเคราะห์ลักษณะเด่นที่ปรากฏในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” พระราชนิพนธ์แปล ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

Analysis of Notable Characteristics in the Translated Novel "Butterfly"

by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn

กมลทิพย์ รักเกียรติยศ¹ และ ธนัชพร นามวัฒน์²

Kamontip Rakkiattiyod¹ and Tanutchaporn Namwat²

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 10241

¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

²Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Bangkok 10241

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: kamontip.rak@mail.pbru.ac.th

Received: 19 May 2022, Revised: 31 July 2022, Accepted: 05 November 2022

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง วิเคราะห์ลักษณะเด่นที่ปรากฏในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” พระราชนิพนธ์แปล ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะเด่นที่ปรากฏในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” ประกอบด้วย 5 ด้าน ด้านที่ 1 ด้านโครงเรื่อง แสดงให้เห็นถึงการกระทบทางการเมืองต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคม ด้านที่ 2 ด้านตัวละคร ในนวนิยายประกอบด้วย 5 ตัวละคร ด้านที่ 3 ด้านฉากหรือบรรยากาศ ประกอบด้วย ฉากภูเขา ฉากประชาชนเร่ร่อนป่าช้าแดง ฉากต้นพุทรา เป็นต้น แสดงถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นช่วยบรรยายให้ผู้อ่านได้เห็นภาพที่ชัดเจน ด้านที่ 4 ด้านแก่นเรื่องหรือแนวคิด แสดงให้เห็นถึงสังคมและมนุษย์มีความสลับซับซ้อนเกี่ยวกับการปฏิวัติสังคมการเมืองการปกครอง ด้านที่ 5 ด้านบทสนทนา ลักษณะของบทสนทนาช่วยทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร

คำสำคัญ : นวนิยายจีน นวนิยายแปลเรื่อง “ผีเสื้อ” ลักษณะเด่น

Abstract

Analysis of Descriptive in the Translated Novel "Butterfly" is a Chinese novel written by Wang Meng and translated by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn. The purpose of this study was to examine and evaluate the most crucial aspects of the translated Chinese novel "Butterfly."

According to the results, the translated novel "Butterfly" possesses five distinct characteristics. The initial characteristics of the plot It discusses human-to-human and human-to-social conflict. The second characteristic of the character is that there are five main characters in this Chinese story. The author will emphasize the narrative with dialogue and lectures interwoven. The third characteristic is the theme or central idea. It is the central idea that illustrates the complexity of society and human beings, as well as the revolution of society, politics, and government. The fourth characteristic is the story's setting or mood. In this work, the scenes of the mountain, the jujube tree, the people dancing and waving the red light, etc., provide the reader with a vivid depiction of the numerous events that occur. The fifth characteristic is conversation. The dialogue facilitates the reader's understanding of the character's personality and

character. The novel's depiction of the value element Culture, morality, politics, government, and the Chinese economy and way of life are all taken into account.

Keywords : Chinese novel; Translated Novel "Butterfly"; Notable Characteristics

บทนำ

วรรณกรรม หมายถึง งานหนังสือ งานประพันธ์ บทประพันธ์ทุกชนิดทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง เช่น วรรณกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ วรรณกรรมของเสฐียรโกเศศ วรรณกรรมฝรั่งเศส วรรณกรรมประเภทสื่อสารมวลชน ราชบัณฑิตยสถาน [1] “วรรณกรรม” มาจาก วรรณ + กรรม โดย “วรรณ” เป็นคำภาษาสันสกฤต หมายถึง หนังสือ งานประพันธ์ ส่วน “กรรม” ก็เป็นภาษาสันสกฤตเช่นเดียวกัน หมายถึง การกระทำ (การเขียนและการแต่ง) ส่วน “นวนิยาย” หมายถึง บันเทิงคดีร้อยแก้วขนาดยาวรูปแบบหนึ่งมีตัวละคร โครงเรื่อง เหตุการณ์ในเรื่องและสถานที่ ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง เช่น เรื่องหญิงคนชั่วของก. สุรางคนางค์ เรื่องเรียมุขย์ของกฤษณา อโศกสิน ถ้ามีขนาดสั้น เรียกว่า นวนิยายขนาดสั้น เช่น เรื่องดรซนินางของอิงอร เรื่องสร้อยทองของนิมิต ภูมิถาวร ราชบัณฑิตยสถาน [1]

โดยภาพรวมของนวนิยายเรื่อง “ผีเสื้อ” หรือที่มีชื่อว่า “蝴蝶” (หู เตี้ย) ประพันธ์โดยหวังเหมิงโดยได้รับพระราชทานต้นฉบับแปลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี [2] ผู้ประพันธ์เรื่อง “ผีเสื้อ” พยายามแสดงให้เห็นว่าสังคมและมนุษย์มีความสลับซับซ้อน การปฏิบัติสังคมและการสร้างสรรค์สิ่งดีงามทั้งหลายเพื่อส่วนรวมนั้นจึงมิใช่จะสำเร็จได้เพียงเพราะมีความปรารถนา อุดมคติ หลักการหากเพียงต้องใช้ปัญญาพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ นวนิยายเรื่องนี้บันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงการเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ในช่วงปี ค.ศ. 1966 – 1969 เป็นช่วงเวลาการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์ การรวมตัวของกลุ่มเยาวชนหรือที่เรียกว่าเยาวชนพิทักษ์แดงหรือเรดการ์ด (Red Guards) การเกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำทางด้านความคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ การปลดแอกทั่วประเทศจีนและความโหดร้ายของสงครามทำให้เกิดผลกระทบต่อบ้านเมืองและเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ส่งผลให้เกิดความยากลำบาก ความอดอยาก การสูญเสีย รวมไปถึงการเสียชีวิตและเกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในสังคม หลังจากนั้นการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศจีนได้มีการพัฒนาเข้าสู่การฟื้นฟูปฏิรูปประเทศเข้าสู่ช่วงสี่ทันสมัยและได้มีการเปิดประเทศจีนในปี ค.ศ. 1978 ส่งผลให้มีการพัฒนาประเทศมาจนถึงทุกวันนี้

จากข้อมูลข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิเคราะห์ลักษณะเด่นที่ปรากฏในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” พระราชทานแปลในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นวนิยายเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคมจีน ผลกระทบทางการเมืองที่ส่งผลต่อมนุษย์ ความขัดแย้งของผู้คนและอุดมการณ์ทางการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การปฏิบัติสังคมโดยการสร้างสิ่งต่างๆที่ดีงามเพื่อพัฒนาประเทศ

วิเคราะห์ลักษณะเด่นที่ปรากฏในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ”

ลักษณะเด่นด้านองค์ประกอบของนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ลักษณะเด่นด้านโครงเรื่อง

โครงเรื่อง คือ เหตุการณ์ต่างๆที่มีระเบียบและมีบทบาทในการผลักดันเรื่องให้ดำเนินต่อไปได้โดย มีความขัดแย้งต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างเหตุการณ์ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเข้าใจและติดตามเรื่อง โดยโครงสร้างของนวนิยายสามารถแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ตามแนวคิดของศรีวิภา จรุงโรจน์ ณ อยุธยา [3] และสุมาลี ลีประเสริฐ [4] ดังนี้

1.1 การเปิดเรื่อง เป็นจุดเริ่มต้นของเรื่อง โดยวิธีการเปิดเรื่องมีอยู่หลากหลายรูปแบบ เช่น การเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่อง การเปิดเรื่องโดยการตั้งคำถาม บทกลอนหรือเหตุการณ์บางตอนในเรื่อง ทำให้เนื้อหานำเรื่องนั้นมีความน่าสนใจและชัดเจน สามารถทำให้ผู้อ่านติดตามได้

ผู้ประพันธ์เปิดเรื่องด้วยการพรรณนาถึงรถจักรยานยนต์ที่จอดอยู่ข้างถนนหนึ่งได้ควบไปกับตามถนนหลวงในชนบทด้วยเครื่องยนตร์ที่ส่งเสียงดังเป็นระยะ ๆ เหมือนเสียงครวญครางตลอดทางไม่ได้หยุด มีการบรรยายเกี่ยวกับการเดินทางของจางซื่อหยวนได้มีการ

เดินทางจากหมู่บ้านดอยกลับไปยังนครปักกิ่ง ระหว่างการเดินทางนั้น ทำให้เขาได้หวนรำลึกถึงตัวเอง ชิวเหวิน ตงตง รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านดอย ดังเนื้อความที่ว่า

“.....离开山村，他好像丢了魂儿。他把老张头丢在了那个山乡。他把秋文，广义地说，把冬冬也丢在了那边。把石片搭的房子，把五股粪叉，把背篓和大锄，草帽和煤油灯，旱烟袋和榆叶山芋小米饭全都丢下了。秋文和冬冬，这是照耀他这个年轻的老年人的光。秋文便是照耀他的无限好的夕阳，他把夕阳留在了长满核桃树的云霞山那边。夕阳对他招着手，远去了。一步一远啊。这是文姬归汉时所唱的歌词。而有了北京牌越野汽车，车轮的旋转使变远的速度大大加快了。”

“...เมื่อออกจากหมู่บ้านดอย เขาก็เหมือนกับคนไร้วิญญาณ เขาทิ้งตาจางเผ่าไว้ที่นั่น พุดอย่างกว้างๆ เขาทิ้งชิวเหวิน ทั้งตงตงไว้ด้วย รวมทั้งกระท่อมหิน คราด กระบุงและจอบ หมวกฟาง ตะเกียงน้ำมัน ถุงยาเส้น และใบต้นเอลิมมันฝรั่ง ข้าวฟ่าง เขาทิ้งสิ่งของพวกนี้ไว้ทั้งหมด ส่วนชิวเหวินและตงตงเป็นแสงสว่างในวัยชราของเขา ทำให้เขารู้สึกหนุ่มขึ้น ชิวเหวินเป็นดวงอาทิตย์ยามเย็นสำหรับชีวิตของเขา เขาได้ทิ้งดวงอาทิตย์ของเขาไว้ที่ภูเขาส่งปักคลุมด้วยเมฆสีชมพูอันเต็มไปด้วยต้นวอลนัท ดวงอาทิตย์ ได้โบกมือให้เขา แต่เขาก็จากไปไกลเสียแล้ว “เดินก้าวหนึ่ง ก็ไกลออกไป” ซึ่งเวลานั้นรถจี๊ปที่อ้อมปักกิ่งคันนั้น ล้อรถหมุนเร็ว ทำให้ระยะทางระหว่างพวกเขาไกลออกไปอย่างรวดเร็ว” (ผีเสื้อ:22)

เริ่มจากการเปิดเรื่องโดยการพรรณนาเป็นการแนะนำช่วงชีวิตวัยชราในปัจจุบันของตัวละครจางซือหยวน จากเนื้อความข้างต้นผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึง การใช้ชีวิตของตัวละครจางซือหยวนที่เคยอาศัยอยู่ในหมู่บ้านดอย รวมทั้งมีการบรรยายถึงบุคคลที่พำนักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านดอย บุคคลเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อชีวิตของตัวละครจางซือหยวน

1.2 การผูกปม วิธีการผูกปมมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การผูกปมกับตัวเอง การผูกปมให้ ตัวละครขัดแย้งกับสิ่งแวดล้อม และการผูกปมกับคู่กรณีหรือตัวร้ายในเรื่อง เป็นต้น การผูกปมเป็นการสร้างความขัดแย้งหรือปัญหาขึ้นในเรื่อง สามารถสร้างความนิยมให้แก่ผู้อ่าน

จากการวิเคราะห์นวนิยายเรื่องนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ได้สร้างความขัดแย้งไว้ดังต่อไปนี้

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ กล่าวคือเป็นความขัดแย้งของตัวละครในเรื่อง เป็นความขัดแย้งของความคิดและการกระทำที่ทำให้เกิดการปะทะต่อสู้กันทางด้านกำลังหรือความคิด สุมาลี ลิ้มประเสริฐ [4]

ในนวนิยายเรื่องนี้มีความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ คือ เป็นการขัดแย้งกันทางด้านความคิดในการพัฒนาประเทศของกลุ่มผู้นำของประเทศ ดังเนื้อความที่ว่า

“但这次势头好像特别猛。大风大浪也不可怕，他只有迎着风浪上。而且他深信这一切是为了反修防修，是用革命手段来改造社会、改造中国、创造历史的必要。他知道又要有一批领导干部倒下去，但是为了党的利益他不能温情，他毫不犹豫地举起了阶级斗争之剑。他批准了对于报纸副刊主任的批判，这种批判实际上是政治上的乱棍。接着又把文联主席作为黑帮头子抛了出来。报纸上一个劲儿地提醒人们警惕走资派舍车马保将帅的诡计，一个文联主席是太小了，于是他横下心抛出了市委宣传部长。然后是分管文教工作的副书记。黑帮、牛鬼蛇神越抛越多，越抛越把他自己裸露到了最前线。终于，水到渠成，再往下揪就该轮到他自己了。但他仍然觉得突然，觉得不可思议，觉得是另一个张思远被揪了出来，被辱骂，被唾沫，被说成是走资派、叛徒，“三反”分子。”

“แต่ครั้งนี้ สถานการณ์ดูเดือดร้อนแรงเป็นพิเศษ ลมพายุคลื่นใหญ่ก็ไม่น่ากลัว เขาสู้คลื่นลมได้ แต่ทว่าเขามั่นอย่างลึกซึ้งว่า จะต้องต่อต้านลัทธิแก๊ง ป้องกันลัทธิแก๊ง ก็จะต้องใช้วิธีตัดแปลงสังคม เปลี่ยนประเทศจีน และสร้างประวัติศาสตร์ใหม่ เขารู้ว่าจะมีผู้นำจำนวนหนึ่งที่ถูกโค่นล้มไป แต่เพื่อผลประโยชน์ของพรรค เขาจะใจอ่อนไม่ได้ จะต้องยกดาบแห่งการต่อสู้ระหว่างชนชั้นอย่างไม่ลังเล เขาปล่อยให้มีการวิพากษ์วิจารณ์โจมตีหัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์อย่างรุนแรง ต่อมานายกสมาคมศิลปะและวรรณคดีถูกประณามว่าเป็นกลุ่มอิทธิพลมืด ...แต่เขารู้สึกว่าเป็นเรื่องกะทันหันมาก คิดไม่ถึงเลย เขารู้สึกว่ามีจางซือหยวนอีกคนที่ถูกประณาม ถูกสาปแช่ง ถูกถ่มน้ำลายรด ถูกเรียกว่าเป็นพวกเดินทางสู่ระบบทุนนิยม ผู้ทรยศ พวกที่ต่อต้าน “สามประการ”...” (ผีเสื้อ : 61-62)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงว่า ตัวละครจางซือหยวนมีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถต่อต้านการปฏิวัติทางสังคมนิยมและเปลี่ยนแปลงประเทศจีนได้ เนื่องจากเป็นผลประโยชน์ของพรรค จึงทำให้เขาต่อสู้ระหว่างชนชั้นโดยไม่ลังเล สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เขาต้องถูกประณามว่าเป็นพวกต่อต้าน “สามประการ” โดยสามารถอธิบายได้ว่า ความขัดแย้งภายในจิตใจมนุษย์ เป็นความขัดแย้งทางจิตใจของตัวละครต้องต่อสู้กับความนึกคิดของตัวเอง ตัวละครต้องเลือกทางสองทางในเวลาเดียวกัน ทำให้เกิดความสับสนขึ้นในใจที่ต้องเลือกทางใดทางหนึ่ง

ในนวนิยายเรื่องนี้มีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งภายในจิตใจมนุษย์ กล่าวคือ ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครจางซือหยวนที่มีต่อตัวละครไ่ห่หยุน หลังจากที่ไ่ห่หยุนผูกคอตายไปแล้วนั้น จางซือหยวนยอมรับผิดทุกอย่างที่ได้กระทำไว้กับไ่ห่หยุน ทั้งเรื่องที่คุณดูแลเธอไม่ดี ทำลายเธอ และละเลยลูกชายคนแรกของเธอและไ่ห่หยุน ดั่งเนื้อความที่ว่า

“我们都有一死。我希望在我离开这个世界的前一刹那再说一句：海云，我爱你！但如果我真的爱她，我就不应该在五〇年和她结婚，我就不应该在四九年和她相爱。我们不相信魂灵，但我假设我们还有一千个一万个来世，我愿意一千次一万次地匍伏在海云脚下，请她审判我，请她处罚我。”

“เราทุกคนต้องตาย ฉันหวังว่า ในยามที่ฉันจะต้องละโลกนี้ไป ฉันจะสามารถพูดประโยคที่ว่า ไ่ห่หยุน ฉันรักเธอ! แต่ว่าถ้าเธอรักฉันจริง ๆ แล้ว ฉันไม่ควรจะแต่งงานกับเธอในปี ค.ศ. 1950 ฉันไม่ควรจะรักเธอในปี ค.ศ. 1949 เราไม่เชื่อเรื่องวิญญาณ แต่ว่า ถ้าสมมุติว่ามีโอกาสเกิดใหม่ พันชาติ หมื่นชาติ ฉันก็จะยอมคุกเข่าลงแทบเท้าไ่ห่หยุน พันครั้ง หมื่นครั้ง จะยอมให้เธอพิจารณาโทษฉัน ขอให้เธอลงโทษฉัน” (ผีเสื้อ : 82)

1.3 การทวนเรื่อง เป็นวิธีการที่จูงใจผู้อ่านให้ติดตามในการดำเนินเรื่อง เกิดความอยากรู้อยากเห็นว่าตัวละครเจอกับปัญหาอะไร ตัวละครควรแก้ไขปัญหายังไงและตอนจบควรเป็นอย่างไร

จากการวิเคราะห์นวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” มีการทวนเรื่องในตอนไ่ห่หยุนและจางซือหยวนมีลูกคนแรก ช่วงนั้นถือเป็นช่วงที่มีเหตุการณ์พวกต่อต้านการปฏิวัติขึ้น ส่งผลให้จางซือหยวนต้องทำงานอย่างหนัก โดยไม่มีเวลากลับบ้านวันหนึ่งไ่ห่หยุนได้โทรศัพท์มาหาจางซือหยวนบอกว่าลูกมีไข้สูงและเป็นอันตรายมาก เขาตอบกลับไ่ห่หยุนว่าเขากำลังยุ่ง จากเหตุการณ์นี้ทำให้ไ่ห่หยุนร้องไห้เสียใจเป็นอย่างมาก ดั่งเนื้อความที่ว่า

“.....那一天开会是深夜1点40分。他有意识地提前结束了会议。一个和外国间谍有牵连的反革命集团被侦破了；很快撒下了天罗地网，两个小时后开始行动。抓个空子他回了家，进门的时候他还在看手腕上的表。然而孩子，他和海云的第一个孩子已经死了。”

“...วันนั้นเลิกประชุมเวลาตีหนึ่งสี่สิบนาที เขาก็มีจิตสำนึกที่จะทำให้เลิกประชุมเร็วสักหน่อย เขาต้องสอบสวนเกี่ยวกับจารชนชาวต่างประเทศที่พัวพันกับการต่อต้านปฏิวัติ พวกนี้ก็ต้องอยู่ในเงื้อมมือของกฎหมาย อีก 2 ชั่วโมงจึงจะมีการปฏิบัติการ ฉะนั้นเขาคงจะพอมีเวลาว่างที่จะกลับบ้าน เมื่อเปิดประตูบ้านเขามองนาฬิกาข้อมือ แต่...เด็ก ลูกคนแรกของเขา กับไ่ห่หยุนตายไปแล้ว” (ผีเสื้อ : 41)

1.4 การคลายปม มักอยู่ตอนท้ายสุดของเรื่อง โดยกล่าวถึงทางออกที่ตัวละครคลี่คลายหรือแก้ไขปัญหายังไงอย่างหนึ่ง การคลายปมของนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” หลังจากที่จางซือหยวนได้ถูกปล่อยตัว เขาก็ได้กลับไปอยู่ที่หมู่บ้านดอยและไปหาตงตงลูกชายของเขาที่หมู่บ้านดอย เมื่อพ่อและลูกได้พบหน้ากันนั้น ทั้งสองคนได้มีการเปิดใจคุยกันถึงเรื่องราวในอดีต ดั่งเนื้อความที่ว่า

“您说我为什么要……打……您？”

“为了你母……”

“不，不是的，”不等父亲说完冬冬就打断了他，他生怕父亲说出那荒唐而可怕的话，“我打您……真真正正是为了革命造反，我们那一派的头头鼓励我……恰恰相反，在您揪出来以后，母亲多次给我说，您不是大字报上所说的那种人……母亲的死，和我不听她的话也许不是没有关系，当然，主要是她被打得皮开肉绽。她受不了。我……”

ตงตงได้พูดกับจางซือหยวนว่า “ท่านทราบไหมครับว่าทำไมผมถึงได้ตีท่าน”

จางซือหยวนจึงตอบกลับไปว่า “เจ้าก็ทำเพื่อแม่เจ้านะจ๊ะ”

ตงตงจึงพูดอีกว่า “ไม่ ไม่ใช่หรอกครับ ที่ผมตีท่าน.....ที่จริงแล้ว ก็เพื่อเป็นการปฏิวัติขบถหัวหน้ากลุ่มของพวกเรา ให้ผมทำ.....ตรงกันข้าม เมื่อท่านถูกปลด แม่ก็บอกผมหลายครั้งว่า พ่อไม่ใช่คนเลวอย่างที่ถูกเขียนป้ายประณาม ที่แม่ตายอาจจะเป็นเพราะผมไม่เชื่อฟัง ที่แน่ ๆ สาเหตุใหญ่คงเป็นเพราะผมถูกตีจนบาดเจ็บอย่างสาหัสและแม่ทนไม่ได้ ผม.....” (ผีเสื้อ : 97)

1.5 การปิดเรื่อง เป็นตอนจบของเรื่องมีวิธีการจบแบบหักมุมหรือพลิกความคาดหมายของผู้อ่าน หรือจบแบบทิ้งท้ายทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านขบคิด จบแบบโศกนาฏกรรม เป็นต้น

การปิดเรื่องของนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” คือ หลังจากที่จางซือหยวนได้กลับคืนสู่ตำแหน่งเดิม ตัวเขาและลูกชายได้คืนดีกัน หมู่บ้านดอยได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญรุ่งเรือง เช่น การมีไฟฟ้าใช้ การใช้ตะเกียงไฟฟ้าแทนตะเกียงน้ำมัน การใช้

ไม่ไฟฟ้าแทนลูกกลิ้งหิน การใช้เครื่องตำข้าว การใช้เครื่องคั้นน้ำมัน และการใช้เครื่องสีข้าวเป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านในหมู่บ้านดอยมีชีวิตที่ดีมากขึ้น ส่วนในเรื่องการเมืองและเศรษฐกิจนั้น เป็นช่วงที่มีการพัฒนาสู่ช่วงที่เจริญรุ่งเรืองดังเนื้อความที่ว่า

“.....他们在信上说好了，冬冬来这里迎接父亲。“有电了么？”张思远问，这是他下车后问的第一句话，有电了，并且正在用电灯代替煤油灯，用电磨代替石碾子，用电动弹花机、脱粒机、榨油机、舂米机和粉碎机武装粮棉加工……这是冬冬的回答。”

“...พ่อลูกสองคนเขียนจดหมายนัดกันให้ตงตงกลับมาจับพ่อที่ “มีไฟฟ้าใช้แล้วหรือ?” จางซือหยวนถามนี่เป็นคำถามแรกหลังจากเขาลงจากรถ มีไฟแล้วตอนนี้ ก็ใช้ตะเกียงไฟฟ้าแทนตะเกียงน้ำมัน ใช้ไม่ไฟฟ้าแทนลูกกลิ้งหิน ใช้เครื่องตัดฝ้ายไฟฟ้า เครื่องนวดข้าวไฟฟ้า เครื่องคั้นน้ำมัน เครื่องตำข้าว และเครื่องสีข้าว เราใช้เครื่องไฟฟ้าพวกนี้ในการแปรรูปอาหาร ตงตงตอบอย่างนี้...” (ผีเสื้อ : 158)

2. ลักษณะเด่นด้านตัวละคร

ตัวละคร คือ ผู้ที่มีบทบาทในเรื่อง ตัวละครไม่เพียงแต่หมายถึงมนุษย์เท่านั้น ยังสามารถกำหนดสัตว์ พืช หรือสิ่งของอย่างใดอย่างหนึ่งให้เป็นตัวละครได้อีกด้วย การกำหนดให้สิ่งเหล่านี้มีพฤติกรรมและความคิดเหมือนมนุษย์ ถึงแม้ว่าตัวละครเป็นมนุษย์แล้ว หากแต่ก็ไม่ใช่เป็นรายบุคคลจริง มิฉะนั้นเรื่องนี้ก็ไม่เชิงเป็นนวนิยายแต่จะเป็นจดหมายเหตุหรือพงศาวดาร กุหลาบ มัลลิกะมาส [5]

จากการศึกษาและวิเคราะห์นวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” พบว่า นวนิยายเรื่องนี้ผู้ประพันธ์มีวิธีการจัดตัวละครอย่างเหมาะสม มีการใช้ตัวละครดำเนินเรื่องค่อนข้างน้อย ส่วนตัวละครที่บทบาทค่อนข้างน้อยนั้น ผู้ประพันธ์ไม่ได้มีการระบุบุคลิกภาพหรือความเป็นมาของตัวละคร ส่งผลให้ตัวละครเอกในนวนิยายเรื่องนี้มีบุคลิกภาพที่ชัดเจน อีกทั้งตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้ต่างมีนิสัยพฤติกรรม เพศ และอาชีพที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้อ่านจดจำและเข้าใจในตัวละครนั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น โดยตัวละครหลัก ๆ ในเรื่องมีดังนี้

2.1 ตัวละครจางซือหยวน ถือว่าเป็นตัวละครหลักในการดำเนินเรื่อง ตัวละครจางซือหยวน มีบุคลิกภาพที่น่าเกรงขาม ซื่อตรง เฉลียวฉลาดเฉียบแหลม มีคุณธรรม ยึดมั่นในอุดมการณ์ การทำความดี เสียสละตนเองเพื่อสร้างประโยชน์ให้ผู้อื่น ทุ่มเทเวลาให้กับการทำงาน เพื่อประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เขาเคยดำรงตำแหน่งเป็นรองหัวหน้าคณะกรรมการควบคุมอาหารในเมือง เคยดำรงตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการคณะกรรมการพรรคประจำมณฑล และได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการของกระทรวง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.....而是因为他确实正派，有觉悟，有品德，也不笨，挺聪明也挺能关心和帮助人。”

“...เขาเป็นคนดี เทียงตรง มีความคิดดี มีคุณธรรม ไม่โง่ ฉลาดมาก และสามารถช่วยเหลือเอาใจใส่ ผู้อื่นอยู่เสมอ” (ผีเสื้อ:94)

“..... 1975年，张思远正择着韭菜就被接回了市委。1977年，粉碎“四人帮”后，张思远升任省委的副书记。1979年，张思远又调到北京，担任国务院的一个部的副部长。”

“...ค.ศ.1975 ขณะที่จางซือหยวนกำลังเด็ดต้นกุยช่ายอยู่ ก็ถูกรับตัวกลับที่ทำการคณะกรรมการพรรคประจำคณะ ค.ศ.1977 หลังจาก “แก๊งสี่คน” ถูกบดขยี้แหลกลาญแล้ว จางซือหยวนก็ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการคณะกรรมการพรรคประจำมณฑล ค.ศ.1979 จางซือหยวนถูกย้ายไปปักกิ่ง และได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการของกระทรวงหนึ่งในรัฐมนตรีจีน” (ผีเสื้อ:133-134)

2.2 ตัวละครไห่หยุน เป็นภรรยาคนแรกของจางซือหยวน โดยมีบุตรด้วยกันหนึ่งคนคือตงตง ตัวละครไห่หยุนมีบุคลิกภาพที่อ่อนโยน อ่อนไหวต่อสิ่งต่างๆ จริงใจและชอบมองการณ์ไกล เธอเป็นนักเรียนโรงเรียนของพวกศาสนาคริสต์และเป็นประธานกรรมการองค์กรปกครองตนเองของโรงเรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.....你那因为爱，因为恨，因为幸福和因为失望常常颤抖的，始终像儿童一样纯真的、纤小的身躯呀！而我仍然坐在车上呢。”

“...เธอนั้นมักจะหวั่นไหวไปกับความรัก ความเกลียด ความชื่นบาน และความผิดหวัง แต่ไหนแต่ไรมา เธอเป็นคนจริงใจและบอบบางเหมือนเด็กๆ นี่ฉันยังนั่งรถอยู่นี่” (ผีเสื้อ:20)

“她那时是多少岁呢？16岁，实足年龄只有16岁，比她小13岁。瘦瘦的，两只热情、轻信而又活泼的大眼睛。她进来了，她说话的时候两眼紧盯着你，她那么愿意看你，因为，你就是党。她当时是一个教会学校的学生，学生自治会的主席。...”

“ในเวลานั้น เธอจะมีอายุสักเท่าไรกัน? 16 ปี อายุครบ 16 ปีบริบูรณ์เท่านั้น อ่อนกว่าเขาถึง 13 ปี ตัวผมเล็ก

ดวงตามีประกายเร่าร้อน เชื่อง่าย และมีชีวิตชีวา เวลาเธอพูดดวงตาเธอจะจ้องอยู่ที่คุณ มองคุณเพราะคุณคือพรรค เธอเป็นนักเรียนของโรงเรียนพวกศาสนาคริสต์ และเป็นประธานกรรมการองค์กรปกครองตนเองของนักเรียน ...”

(มีเลื้อ:33-34)

2.3 ตัวละครตงตง เป็นบุตรชายของจางซือหยวนและไห่หยุน ตัวละครตงตงมีบุคลิกภาพที่มีความคิดที่รุนแรงและดื้อรั้น ภายหลังตัวละครตงตงได้ไปเป็นครูที่โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.... 然而他仍然默默地祝福着冬冬, 这个连他的姓都不肯姓的他的唯一的儿子。他为冬冬的思想的偏激而忐忑不安, ...”

จางซือหยวนได้พูดว่า “ตงตงเป็นลูกชายคนเดียวของเขา ทั้ง ๆ ที่เด็กคนนี้ไม่ยอมใช้แซ่ของเขา เขารู้สึกหงุดหงิด เป็นห่วงที่ตงตงมีความคิดที่รุนแรง”

(มีเลื้อ:23)

“.... 停车的时候冬冬和冬冬头上的高压线他是同时看到的。冬冬好像又高了, 肩膀也宽了, 他早已经调到县里担任小学教员。.....”

“...เมื่อรถหยุดเขาเห็นตงตงกับสายไฟฟ้าแรงสูงเหนือหัวตงตง ตงตงสูงขึ้นอีก ไหล่กว้างขึ้น เขาย้ายไปเป็นครู โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอตั้งนานแล้ว ...”

(มีเลื้อ:158)

2.4 ตัวละครเหม่ยหลาน เป็นภรรยาคนที่สองของจางซือหยวน ตัวละครเหม่ยหลานมีบุคลิกภาพที่อ่อนโยน ขอบความ หุรหุรา ฟุ่มเฟือยและมีความเห็นแก่ตัวเล็กน้อย ตัวละครเหม่ยหลานเป็นเด็กนักเรียน มีรูปร่างตัวเล็ก ๆ และมีใบหน้าสีขาว หลังจากไห่หยุนและจางซือหยวนหย่าร้างกัน เหม่ยหลานได้เข้ามาดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการพรรคของไห่หยุน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.... 美兰浑身放着光泽和香气。美兰有一张大白脸。美兰那样坚定地来填补海云 留下的空缺, 好像这一切都是注定了的。她来接任书记夫人的职务就像他接受书记的职务一样充满信心和不 容怀疑。她有时候凝神沉思, 脸上显出一种难以捉摸的表情, 前额上会出现两道显得有点儿凶恶的竖纹。.....”

“...ร่างของเหม่ยหลานทั้งมีประกายและหอมกรุ่น เหม่ยมีใบหน้าสีขาว เหม่ยหลานเข้ามาแทนที่ตำแหน่งของไห่หยุนได้อย่างเหมาะสม เหมือนกับว่าทุกสิ่งทุกอย่างกำหนดเอาไว้อย่างดีแล้ว การที่เธอเข้ามาดำรงตำแหน่งคุณนาย เลขาธิการนี้ เหมือนกับเข้าไปรับตำแหน่งเลขาธิการนั้นทีเดียว เต็มไปด้วยความมั่นใจ ไม่มีความลังเลสงสัย มีบางขณะที่เธอครุ่นคิด ความรู้สึกที่ปรากฏบนใบหน้าทำให้คน เข้าใจยาก รื้อรอยบนหน้าผากทำให้มองดู...” (มีเลื้อ:53-54)

“....., 正像一个新的发光的温柔的夫人一样, 对于他来说决不是什么奢侈。只是在偶然的情况下, 他模糊地感觉到自己的生活要听从美兰的安排, 有时简直是被美兰牵着鼻子走。.....”

“...ภรรยาคนใหม่ที่อ่อนโยนละมุนละไมเป็นประกายด้วยนั้น สำหรับเขาไม่ใช่ของฟุ่มเฟือยเลย ในบางขณะ เขามีความรู้สึกเลือนๆ ว่าความเป็นอยู่ของตนเองถูกเหม่ยหลานนำ ...”

(มีเลื้อ:55)

2.5 ตัวละครชีวเหวิน เป็นแพทย์หญิงที่มีชื่อเสียงและจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เซี่ยงไฮ้ บุคลิกของตัวละครชีวเหวินเป็นคนหนักแน่นและพูดจาตรงไปตรงมา แต่สามารถเข้ากับทุกคนได้เป็นอย่างดีอีกทั้งยังเป็นคนที่ปากร้ายใจดีและชอบช่วยเหลือผู้คนในหมู่บ้านตอย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.... 四十多岁, 高身量, 大眼睛, 长圆脸, 头发黑亮如漆。她把头发盘在脑后, 表面上像是学农村的老太太梳的髻儿, 然而配在她的头上却显得分外潇洒。衣服总是一尘不染, 走在山路上, 健步如飞。这在“文化大革命”期间的农村, 本来是一个很格涩的人物, 但她偏偏非常随和, ...”

“...ชีวเหวินจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เซี่ยงไฮ้ อายุ 40 เศษ มีรูปร่างสูงใหญ่ ดวงตาโต ใบหน้ารูปไข่ ผมดำเป็นมัน เกล้าเป็นมวยไว้ที่ท้ายทอย มองดูเฉินๆ คล้ายทรงผมคุณยายในชนบท แต่รับกับใบหน้าของเธอเป็นพิเศษ ดูสวยงาม เสื้อผ้าเธอ สะอาดสะอ้านหมดจด เธอเดินเท้าไปตามทางบนภูเขาได้ดูจบิน เธอเป็นคนคบคนยาก ไม่น่าจะมาอยู่ชนบทในช่วงการปฏิวัติใหญ่ทางวัฒนธรรมเลย แต่เธอก็ปรับตัวได้ด้อย่างคาดไม่ถึง...” (มีเลื้อ:125)

“.... 这微笑里充满了理解, 充满了悲哀, 充满了凝结着悲哀的清冷的自信, 好像是雪天里的篝火, 天与海的尽头的白帆, 月光下的一株老胡桃树。那个带几分男人气质的、饶舌的、随波逐流的大大夫退到哪里去了呢?”

“...รอยยิ้มของเธอเสมือนกองไฟในฤดูหิมะตกเสมือนใบเรือกลีขาวที่อยู่สุดขอบฟ้า เสมือนต้นวอลนัทต้นใหญ่ใต้แสงจันทร์ หมอที่มีบุคลิกลักษณะเหมือนผู้ชาย ปากร้ายปากจัดและเดินตามกระแสธารคนนั้นหายไปไหนเสียแล้ว?”

(มีเลื้อ:127)

3. ลักษณะเด่นด้านฉาก

ฉาก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของนวนิยาย ช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงบรรยากาศของเรื่อง และยังเสริมให้แก่นเรื่องกับตัวละครมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นอีกด้วย อุดม หนูทอง [5] ได้ให้นิยาม “ฉาก” เป็นสถานที่ เวลา บรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏขึ้นในเหตุการณ์ ฉากมีความสำคัญต่อความสมจริงของตัวละคร การสร้างฉากที่ดีไม่เพียงแต่มีบทบาทที่นำผู้อ่านเข้าถึงบรรยากาศในเรื่องได้อย่างรวดเร็ว แต่ยังทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวาและสมจริงน่าเชื่อถือ ดังนั้นผู้ประพันธ์ควรเลือกฉากที่มีบรรยากาศเข้ากับเนื้อเรื่องและฉากที่สามารถช่วยในการดำเนินเรื่อง ควรมีคำบรรยายฉากที่ละเอียดและสามารถให้ความรู้สึกแก่ผู้อ่านเพื่อบรรลุเป้าหมายได้

จากการศึกษาและวิเคราะห์นวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” จะเห็นได้ว่าผู้ประพันธ์ได้ใช้ฉากที่เป็นสถานที่และกาลเวลามาพรรณนาถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเรื่อง โดยมีตัวละครดำเนินเรื่องราว เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกตื่นเต้นและเร้าใจ นวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” มี 6 ฉากที่สำคัญ ได้แก่

3.1 ฉากที่นังอยู่บนรถจี๊ป ผู้ประพันธ์เริ่มการดำเนินเรื่องด้วยการพรรณนาถึงตัวละครจางชื่อหยวนที่กำลังนั่งอยู่บนรถจี๊ปเดินทางไปปักกิ่ง ได้หวนนึกถึงเรื่องราวของตัวเองในอดีตที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านบนตอยและเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมาดังตัวอย่างต่อไปนี้

“那是什麼？忽然，他的本來已經粘上的眼皮睜開了。在他的眼下出現了一朵顫抖的小白花，生長在一塊殘破的路面中間。這是什麼花呢？竟然在初冬開放，在千碾萬軋的柏油路的疤痕上生長？抑或這只是他的幻覺？因為等到他力圖再捕捉一下這初冬的白花的時候，白花已經落到了他乘坐的這輛小汽車的輪子下面了。他似乎看見了白花被碾壓得粉碎。他感到了那被碾壓的痛楚。他聽到了那被碾壓的一剎那的白花的嘆息。啊？海云……”

“นั่นอะไร? ทันใดนั้นเขาสีมตาขึ้นมา เห็นดอกไม้สีขาวดอกเล็กๆ ไหวไปมาอยู่ที่รอยแตกกลางถนน ไม่ทราบว่าจะดอกอะไร? ขึ้นมาได้ที่รอยแตกบนถนนยามะตอยที่รถแล่นไปมาคับคั่งเมื่อฤดูหนาวเริ่มต้นเช่นนี้ เขานึกฝันเอาเองหรือเปล่า? เมื่อเขาพยายามจะจับภาพดอกไม้สีขาวแห่งฤดูหนาว ดอกไม้ขาวก็ตกไปอยู่ใต้ล้อรถคันที่เขา นั่งพอดี เขารู้สึกเหมือนกับว่าได้เห็นดอกไม้ขาวถูกทับแหลกละเอียดไป หัวใจเขาเจ็บปวดรู้สึกว่าได้ยินเสียงดอกไม้ขาวนั้นอ่อนใจ ออ...ให้หยุด...”

(ผีเสื้อ: 19-20)

3.2 ฉากประชาชนเร่ระบำโบกแพรวแดง ถือเป็นสัญลักษณ์ของการปลดแอกทั่วแผ่นดินจีน เสมือนว่าได้นำมาสู่ยุคที่มีความยุติธรรม ศิลธรรมและความมั่นคง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.....，在中国共产党人付出了人类所能付出的最大的代价以后，解放军摧枯拉朽，坦克、骑兵、炮兵与红绸舞、腰鼓队、秧歌队一起行进。一进城就先扭秧歌，一进城就响彻了腰鼓。人们甩着红绸解放了全中国，人们扭着秧歌可以扭到天堂，而一敲腰鼓，仿佛就会敲出公正、道义和财富”

“...ชาวพรรคคอมมิวนิสต์จีนจะต้องสูญเสียค่าตอบแทนมากที่สุดเท่าที่มนุษย์ชาติเคยสูญเสียมา จึงสามารถทำลายกองทัพเจียงไคเช็คได้เหมือนเหมือนกับบดขี้พืชแห้งหรือฝุ่นไม้ เมื่อทหารรถถัง ทหารม้า หรือทหารปืนใหญ่ ได้รับชัยชนะแล้ว ก็ฉลองชัยโดยการเต้นระบำพื้นเมือง ตีกลองเขวนไว้ที่เอว พวกปลดแอกเข้าสู่เมือง จะได้ยินเสียงเพลงดังกึกก้องไปจรดฟ้า เสียงประชาชนเร่ระบำโบกแพรวแดง ตีกลองเอว เสียงดังไปถึงสวรรค์ แสดงว่าได้ปลดแอกทั่วแผ่นดิน เหมือนกับว่าได้นำมาซึ่งสู่ยุคแห่งความยุติธรรม ศิลธรรม และความมั่นคง”

(ผีเสื้อ:31)

3.3 ฉากวันที่ 16 พฤษภาคม ถือเป็นสัญลักษณ์ของการสร้างประวัติศาสตร์ใหม่ สะท้อนให้เห็นถึงเหตุการณ์การเมืองในประวัติศาสตร์จีน นอกจากนี้ยังสื่อถึงการรวมตัวของกลุ่มยุวชนแดงหรือกองทัพพิทักษ์แดงหรือเรดการ์ด (Red Guards) เป็นกองกำลังสำคัญของเหมาเจ๋อตง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“但这次势头好像特别猛。大风大浪也不可怕，他只有迎着风浪上。而且他深信这一切是为了反修防修，是用革命手段来改造社会、改造中国、创造历史的必要。他知道又要有一批领导干部倒下去，但是为了党的利益他不能温情，他毫不犹豫地举起了阶级斗争之剑。.....”

“สถานการณ์ดุเดือดรุนแรงเป็นพิเศษลมพายุคลื่นใหญ่ไม่น่ากลัว เขารู้สึกคลื่นลมได้ แต่ที่เขาเชื่อมั่นอย่างลึกซึ้งว่าจะต้องต่อต้านลัทธิแก๊ง ป้องกันลัทธิแก๊ง ก็จะต้องใช้วิธีตัดแปลงสังคม เปลี่ยนแปลงประเทศจีน และสร้างประวัติศาสตร์ใหม่ เขารู้ว่าผู้นำจำนวนหนึ่งที่ถูกล้มโค่นล้มไป แต่เพื่อผลประโยชน์ของพรรคเขาจะใจอ่อนไม่ได้ จะต้องยกดาบแห่งการต่อสู้ระหว่างชนชั้นโดยไม่ลังเล...”

(ผีเสื้อ:60-61)

3.4 ฉากร้านขายเครื่องตี๋มเย็น เป็นการสื่อถึงความสุขและความรักของความเป็นพ่อ (ตัวละครจางซือหยวน) ที่มีต่อลูกชาย (ตัวละครตงตง) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.....当他把儿子抱到冷食店的乳白色的藤椅上的时候，他不是平等地在和另一个独立的人现在是他的客人呢“共进冷饮”吗？当儿子把脸伏在一块北冰洋牌大冰砖上，快乐地发出呜呜的声音，他又是怎样地幸福，怎样地惬意啊！.....”

“...เขาอุ้มลูกชายไปนั่งไปอยู่ที่ร้านขายเครื่องตี๋มเย็น แล้วเวลาเขาให้ลูกชายนั่งเก้าอี้หวายทาสีขาวเหมือนนม ก็เหมือนกับมีคนอีกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นแขกของเขาที่ไปตี๋มเครื่องตี๋มเย็นด้วยกัน เวลาเขาเห็นลูกชายก้มหน้าก้มตารับประทานไอศกรีมตราข้าวโลกเหนือ พลังส่งเสียงครางด้วยความพอใจ ซึ่งเขาก็พลอยมีความสุขสบายใจเหมือนกัน.” (ผีเสื้อ:71)

3.5 ฉากภูเขา สื่อถึงแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านในหมู่บ้านบนดอยและสภาพแวดล้อมในหมู่บ้านบนดอย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“于是，在1971年的初春，他动身到冬插队的一个边远的山村。山下一片杏花如云。山谷里溪流旋转，奔腾跳跃，叮咚作响，银雾飞溅。到处都是生机，就连背阴处的薄冰下面，也流着水，也游着密密麻麻的小鱼。向阳的地方更不用说了，一片葱绿。从草势来看，即使在冬天，这草也没有停止生长。顽皮的松鼠在枝上跳来跳去。大青石上是松鼠嗑掉的杏核皮，嗑得干干净净。小花蛇在枯叶里钻进钻出。野兔跑起来就像一溜烟.....”

“ในฤดูชุนเทียน ปี ค.ศ.1971 เขาไปหมู่บ้านบนดอยที่ห่างไกลแสนไกล เป็นหมู่บ้านที่ตั้งตงอยู่ ที่เชิงเขามีต้นแอปเปิ้ลคอกดอกกราวกับปุยมะเข้ ลำธารหุบเขาไหลเซาะ คดเคี้ยวไปมา น้ำไหลและกระเซ็นขึ้นทำเสียงดัง ดึงตองเมื่อหยดน้ำสีเงินกระเซ็นขึ้นทุกแห่งมีพลังชีวิต แม้แต่ในเงาของภูเขา ได้แผ่นน้ำแข็ง น้ำก็ยังไม่ไหล มีปลาเล็กๆว่ายไปมา อยู่มากมาย ในแสงแดดยิ่งมาต้องพุดถึง ทุกอย่างเป็นสีเขียว มองเห็นหญ้า แม้จะผ่านวันในฤดู ทนาว หญ้าเหล่านั้นก็ยังไม่ผลิออกได้ กระรอกน้อยแสนจนกระโดดไปมาบนกิ่งไม้ บนก้อนหินใหญ่สีเขียว มีเปลือกเมล็ดแอปเปิ้ลคอกที่กระรอกเหล่านั้นขบทิ้งไว้จนเกลี้ยง งูเล็กๆเลื้อยไปมา ในระหว่างไปไม้แห่ง กระต่ายป่าวิ่งเร็วราวกับหมอก...” (ผีเสื้อ:89-90)

3.6 ฉากต้นพุทราแดง สื่อถึงความสุขที่หาได้ยากในช่วงวัยเด็กของตัวละครจางซือหยวน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“....还有山里的红枣呢，每一颗枣都像张思远的童年一样久远，古老，鲜甜。张思远小的时候，在他还不是张思远，当然更不会是张教员、张指导员或是张书记，在他只是石头，或者像母亲称呼的那样小石头的时候，他们家也有一株枣树。.....”

“...ที่ภูเขาต้นพุทราแดง พุทราแต่ละผลเหมือนกับวัยเด็กของจางซือหยวน คือไกลแสนไกลเก่าแก่และหวานสดจางซือหยวนเมื่อเป็นเด็ก ก็ไม่ใช่จางซือหยวนแน่นอน เขาก็ไม่ใช่ครูจางผู้นำการเมืองจางหรือท่านเลขาจาง เป็นเพียงแต่ “ก้อนหินน้อย” เหมือนแม่เรียกเขาว่า “เจ้าก้อนหินน้อย” ที่บ้านเขามีพุทราอยู่ต้นหนึ่ง...” (ผีเสื้อ:164)

4. ลักษณะเด่นด้านแก่นเรื่องหรือแนวคิด

แก่นเรื่องหรือแนวคิด หมายถึง ทศนะที่ผู้ประพันธ์มีต่อโลกและชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ซึ่งผู้ประพันธ์มีเจตนาที่จะนำมาเสนอแก่ผู้อ่านปรับปรุงตนเองหรือสังคมโดยแฝงไว้ในเรื่อง ไม่มีคำบรรยายบอกโดยตรง ผู้อ่านต้องไปศึกษาและพิจารณาแก่นเองของ กุหลาบ มีลลิกะมาส [6]

จากการวิเคราะห์นวนิยายเรื่องนี้มีหลักแนวความคิดที่แสดงให้เห็นถึงสังคมและมนุษย์ที่มีความสลับซับซ้อน การปฏิวัติสังคม การเมือง การปกครอง การสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามทั้งหลายเพื่อส่วนรวม รวมถึงการใช้ทัศนคติหรือหลักการในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ทำให้ประชาชนมีคุณภาพที่ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้ผู้นำต้องมีการใช้ปัญญาหรือแนวความคิดในการปกครองบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุขในทุกๆ ด้าน ผู้นำต้องเข้าใจตัวเอง เข้าใจสังคม และต้องมีสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาในทุกๆ ด้าน เพียงเท่านั้นก็สามารถปกครองประเทศให้เจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.....什么时候，能把我们的祖国，包括我们的山村，都放到喷气式飞机上，赋予她们以应有的前进的高速呢？难道民国18年开始用的菜汤，还要继续腌下去吗？下面是云层了，白茫茫，灰蒙蒙。不管飞得多么高，它来自大地和必定回到大地。无论人还是蝴蝶，都是大地的儿子。”

“...เมื่อใดหนอที่หมู่บ้านทั้งประเทศรวมทั้งบ้านดอยจะพัฒนาไปได้เร็วเหมือนเครื่องบินลำนี้? เมื่อไรพวกชาวบ้านจะเลิกต้องฝึกในน้ำเกลือที่ทำมาตั้งแต่ปีที่ 18 ของสาธารณรัฐ? (ค.ศ.1929) เบื้องล่างมีแต่เมฆขาว ๆ เทา ๆ ถึง

เครื่องบินจะบินสูงเท่าไรก็มาจากแผ่นดิน ก็ควรจะต้องลงสู่พื้นดิน ไม่ว่าคนเราหรือผีเสื้อก็เหมือนกัน ล้วนเป็นบุตรของพื้นดิน” (ผีเสื้อ:187)

จากข้อความข้างต้น สามารถอธิบายได้ว่า ตัวละครจางซือหยวนได้เปรียบตัวเองเหมือนดั่งเครื่องบินและผีเสื้อ เขาสามารถบินได้สูงและสามารถบินลงต่ำสู่พื้นดินได้เพราะว่าเขาคือบุตรของพื้นดิน เขาสามารถแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ประโยชน์ได้เนื่องจากเขาเข้าใจตัวเองและเข้าใจสังคม

5.ลักษณะเด่นด้านบทสนทนา

บทสนทนา คือ การโต้ตอบระหว่างตัวละคร บทสนทนาที่แต่งขึ้นมาเพื่อที่ต้องการสื่อถึงบุคลิกของตัวละครนั้น ๆ ได้ บทสนทนาที่ดีนั้น ต้องมีความเหมาะสมกับสถานภาพหรือโอกาส ต้องมีความเหมาะสมกับนิสัยและอารมณ์ของตัวละครอีกด้วย สมพร มีนตะสูตร [7]

จากที่ได้วิเคราะห์และศึกษาในนวนิยายเรื่องนี้พบว่าบทสนทนามีลักษณะดังนี้

5.1 บทสนทนาทำให้บทประพันธ์น่าอ่าน มีชีวิตชีวา โดยเฉพาะบทสนทนาที่เขียนได้ตรงตามบุคลิกตัวละคร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.....附有冬冬的一个字条：父亲，谢谢您。不要再给我送吃的了，请您不要生气。.....”

จางซือหยวนได้ส่งขนมเค้กไปให้ตงตงที่โรงเรียน แต่ใครจะนึกถึงว่าขนมเค้กนั้นถูกส่งกลับคืน โดยไม่ได้แกะออกมา เสียด้วยซ้ำ ตงตงได้เขียนแนบจดหมายมาด้วยว่า “...ท่านบิดาขอรับขอบพระคุณอย่างยิ่งขอรับ โปรดอย่าส่งขนมมาให้ เกล้ากระผมอีกเลยขอรับ ขอท่านอย่าโกรธเลยนะขอรับ...” (ผีเสื้อ:75)

5.2 ผู้ประพันธ์เลือกใช้บทสนทนาช่วยดำเนินเรื่องสลับกับการบรรยาย ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.....一组青年在梯上犁地。为首的小伙子斜披着黑色的小棉袄，打着口哨。忽然，他高声唱起了山歌：天大的冤屈告诉你哥哥，妹妹呀你莫要想不开，莫要投河.....”

“...เด็กวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งกำลังทำนาขั้นบันได เด็กชายที่ยืนอยู่ข้างหน้าเอาเสื้อนอนฝ้ายสีดำพาดบ่าข้างหนึ่งผิวปาก แล้วร้องเพลงดังลั่น “บอกพี่ชายซิว่า มีปัญหาน้อยใจหนักหนาอะไร น้องสาวเอ๋ย เจ้าไม่ควรคิด ไม่ตก ไม่ควรไปโดดน้ำตาย ..... ” (ผีเสื้อ:91)

5.3 บทสนทนาช่วยเสริมสร้างบรรยากาศสร้างความสมจริง ทำให้ผู้รับสารรู้สึกว่าเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.....但是有一件事他实在忍不住了。问题不在于不排队，夹塞儿，问题在于这个大个子在食堂卖票的窗口站了一会儿，偏偏等到张思远过来时夹了进来，这明明是看到张思远老弱可欺，这是专门针对张思远的欺负、侮辱。“同志，你为什么不排队？”张思远的声音颤抖了。根本不予理睬。“后面排队去！”张思远大喝一声，而且动手去拉那个大汉。大汉纹丝不动，回过头来，轻蔑地看了张思远一眼，“少他娘的废话！”他威胁地举起了拳头，“谁说我没排队？我就是排在你前头的！””

“...ในขณะที่จางซือหยวนต่อแถวที่ช่องซื้อตั๋วก็มีชายรูปร่างใหญ่แทรกตัวเข้ามา ซึ่งเขาเห็นว่าจางซือหยวนเป็นคนแก่ อ่อนแอ จึงรังแกได้ เขาจึงตั้งใจจะเหยียดหยามและระรานจางซือหยวนโดยตรง “สหาย ทำไมคุณไม่เข้าแถว?” จางซือหยวนถาม เขาไม่ตอบอะไรเลย “ไปเข้าแถวข้างหลังสิ” จางซือหยวนตะโกน ลงมือลากคนตัวโตนั้น “แม้มีง้ออย่าพูดชู้ ๆ ออกมานะ” นักเลงนั้นชูกำปั้นขึ้นคุกคาม “ใครบอกว่ากูไม่ได้ เข้าแถว? ก็อยู่ข้างหน้ามันต่างหาก” (ผีเสื้อ:150)

5.4 บทสนทนามีการสอดแทรกข้อคิดหรือคำสอนเข้าไปในเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.....秋文的声音有点呜咽了，“我只希望您多为人民作好事，不作坏事.....您们作了好事，老百姓是不会不记下的”

คำพูดของชีวเวินที่ได้พูดกับจางซือหยวนว่า “คุณจะต้องทำดีกับประชาชนให้มาก ๆ ไม่ทำความชั่ว...คุณทำดี พวกเขาบ้านก็จะไม่มีวันลืมคุณ” (ผีเสื้อ:183)

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ลักษณะเด่นที่ปรากฏในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” พระราชานิพนธ์แปลในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านโครงเรื่องของนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” เป็นเรื่องราวสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นการขัดแย้งกันทางด้านทางความคิดในการพัฒนาประเทศของผู้นำ โดยมีการใช้ตัวละครที่ชื่อว่าจางชื่อหยวน มีบุคลิกภาพเชื่อมั่นในตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมและประเทศจีนได้ อีกทั้งสามารถสร้างประวัติศาสตร์ใหม่ได้ เขาจึงต่อสู้ระหว่างชนชั้นโดยไม่ลังเล ทำให้ตัวละครมีแรงผลักดันให้เกิดการกระทำ ลักษณะนิสัย พฤติกรรมและเรื่องราวต่าง ๆ สอดคล้องกับ ประทีป เหมือนนิล [8] ได้กล่าวว่าเหตุการณ์ที่มีระเบียบและมีบทบาทในการในการผลักดันเรื่องให้ดำเนินต่อไปได้ โดยมีความขัดแย้งต่างๆได้เกิดขึ้นระหว่างเหตุการณ์

ด้านตัวละครนับเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของนวนิยาย หากไม่มีตัวละครในการถ่ายทอดเรื่องราวนี้ บทประพันธ์อาจขาดความสมบูรณ์และความชัดเจน จากการวิเคราะห์ตัวละครของนวนิยายเรื่องนี้พบว่า ตัวละครสามารถถ่ายทอดเรื่องราวทำให้เข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่อง สามารถเห็นได้จากพฤติกรรม บุคลิกนิสัย เพศ และอาชีพที่เกิดขึ้นในนวนิยายเรื่องนี้ สอดคล้องกับสายทิพย์ นุกูลกิจ [9] ได้ให้นิยามความหมายของตัวละครไว้ว่า ตัวละครเป็นผู้ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ในเรื่องหรือเป็นผู้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในเรื่อง

ด้านฉากหรือบรรยากาศ ในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” ฉากที่สำคัญมีอยู่ 6 ฉาก ที่มีลักษณะโดดเด่น ได้แก่ ฉากที่ 1 ได้กล่าวถึงการนั่งอยู่บนรถจี๊ปปรมาณูถึงจางชื่อหยวนที่กำลังนั่งอยู่บนรถจี๊ปเดินทางไปปักกิ่งจนได้นึกถึงเรื่องราวของตัวเองในอดีตที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านดอย และเรื่องราวเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา ฉากที่ 2 เริงระบำโบกแพรวแดง สื่อถึงการปลดแอกหัวแผ่นดิน ซึ่งนำไปสู่ยุคแห่งความยุติธรรม ศิลธรรม และความมั่งคั่ง ฉากที่ 3 กล่าวถึง ในวันที่ 16 พฤษภาคม เป็นสัญลักษณ์การสร้างประวัติศาสตร์ใหม่ สื่อถึงการปฏิวัติวัฒนธรรมที่สร้างความถดถอยและความขัดแย้งภายในพรรคและนอกจากนี้ยังสื่อถึงการรวมตัวของกลุ่มเยาวชนหรือกองทัพพิทักษ์แดงที่เป็นกองกำลังสำคัญในการจัดลัทธิแก๊งเหมาเจ๋อตุง ฉากที่ 4 ร้านขายเครื่องตี๋มเย็น สื่อถึง ความรักที่พ่อแม่ต่อลูกชาย ฉากที่ 5 เกี่ยวกับภรรยา สื่อถึงเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ ความเป็นอยู่และความคิดของชาวบ้านที่อาศัยอยู่หมู่บ้านดอยฉากสุดท้าย ได้กล่าวถึง ต้นพุทราแดง สื่อถึงความสุขความเบิกบานในช่วงวัยเด็กของจางชื่อหยวน เปรียบเทียบความสุขที่ทำได้ยากในช่วงวัยเด็ก สอดคล้องกับสายทิพย์ นุกูลกิจ [9] สามารถบ่งบอกได้ว่าสถานที่ เวลาและสภาพแวดล้อมทุกอย่างที่ปรากฏในเรื่อง เพื่อบอกให้ผู้อ่านได้ทราบว่าตัวละครกำลังแสดงบทบาทในชีวิตของเขาในสิ่งแวดล้อมอย่างไร แสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์มีการดำเนินเรื่องโดยการใช้ฉากต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจบทบาทของตัวละครแต่ละตัว

ด้านแก่นเรื่องหรือแนวคิดของนวนิยายเรื่องนี้ พบว่า หลักแนวความคิดที่แสดงให้เห็นถึงสังคมและมนุษย์ที่มีความสลับซับซ้อน การปฏิวัติสังคมนิยมการปกครอง การสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามทั้งหลายเพื่อส่วนรวม รวมถึงการใช้ทัศนคติหรือหลักการในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับกุหลาบ มลลิกะมาส [6] ได้กล่าวว่า แก่นเรื่องเป็นทัศนคติที่ผู้ประพันธ์แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติอย่างใดอย่างหนึ่งของมนุษย์หรือทัศนคติที่ผู้ประพันธ์มองดูความเป็นไปได้ในโลกมนุษย์แล้วนำมาแสดงให้ประจักษ์แก่ผู้อ่านโดยใช้เนื้อเรื่องในวรรณคดีเป็นเครื่องสื่อสาร

ด้านบทสนทนา ถือเป็นคำพูดที่ตัวละครใช้โต้ตอบกันในเรื่อง บทสนทนาที่ได้นั้นต้องเหมาะสมกับบุคลิกภาพของตัวละคร ต้องสอดคล้องกับบรรยากาศในเรื่องและต้องมีลักษณะที่สมจริง จากการวิเคราะห์บทสนทนาของเรื่องนี้ ผู้ประพันธ์ใช้บทสนทนาในการเล่าเรื่องสลับกับการบรรยาย มีความเหมาะสมกับบุคลิกของตัวละครในเรื่อง ยังช่วยสร้างจินตนาการที่สร้างสรรค์ให้แก่ผู้อ่านและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เนื้อเรื่องนั้นดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น สอดคล้องกับ วีรวรรณ อินทรพร[10] ได้กล่าวว่า บทสนทนามีความสำคัญต่อการเขียนเรื่อง วัตถุประสงค์สำคัญของการเขียนบทสนทนานั้น ช่วยดำเนินเรื่องแทนการบรรยายของผู้เล่า ช่วยให้รู้จักตัวละครในเรื่องโดยอ้อม ช่วยให้วิธีการเขียนไม่ซ้ำซากจำเจ สร้างความสมจริง ทำให้ผู้รับสารรู้สึกว่าเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง จากการวิเคราะห์บทสนทนานั้น ผู้ประพันธ์ใช้บทสนทนามาดำเนินเรื่อง ทำให้บทประพันธ์น่าอ่าน มีชีวิตชีวา โดยเฉพาะบทสนทนาที่เขียนได้ตรงตามบุคลิกตัวละคร

จากการศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะเด่นที่ปรากฏในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สามารถสรุปได้ว่าเป็นการบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม การขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มผู้นำ การต่อต้านลัทธิขงจื้อ การเกิด การรวมตัวของเยาวชนจีนในสมัยนั้น รวมทั้งผลกระทบทางการเมืองการปกครอง สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นด้านความเป็นอยู่ในสังคมจีน ด้านเศรษฐกิจ ด้านความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ความรักและการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ลักษณะเด่นที่ปรากฏในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ” พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้น มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้อ่านนวนิยายเรื่องดังกล่าว ดังนี้

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาพสะท้อนการปฏิวัติสังคมของประเทศในวรรณกรรมสมัยใหม่ เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองและวัฒนธรรมจีนในช่วงสมัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
2. ควรมีการศึกษาภาพสะท้อนสังคมจีนในนวนิยายจีนแปลไทยเรื่อง “ผีเสื้อ”

เอกสารอ้างอิง

- [1] ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน; 2554.
- [2] สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. ผีเสื้อ .กรุงเทพฯ :นานมีบุ๊คส์; 2561.
- [3] ศรีวิภา จรุงโรจน์ ณ อยุธยา. ชิวประวัติและผลงานวรรณกรรมของสันต์ ท.โกมลบุตร.[วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2518.
- [4] สุมาลี ลิ้มประเสริฐ. ความเปรียบเกี่ยวกับสุนัขและแมวในพระไตรปิฎก.นครปฐม :ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2557.
- [5] อุดม หนูทอง. วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ประเภทนิทานประโลมโลก.สงขลา : โครงการศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2522.
- [6] กุหลาบ มัลลิกะมาส.วรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2520.
- [7] สมพร มินตะสูตร. วรรณกรรมสังคมและการเมือง.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์; 2525.
- [8] ประทีป เหมือนนิล. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์; 2519
- [9] สายทิพย์ นุกูลกิจ. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2537.
- [10] วีรวัฒน์ อินทรพร. ทักษะการเขียน.สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; 2545.